

Kiadó-hivatal és intéző iroda:
hova mindenféle levél, pénz-
fölszólalás, kérdés vagy bár-
minemű megkeresés intézendő
Kaposvár.

A szerkesztő lakása:
Budapesten: Grand Hotel
Orient, Kaposvárott: Zárda-
utca 8-ik szám.

N É P J O G

A NÉP ZÁSZLÓJA.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben
házhoz hordva:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre 1 „ 50 „

Hirdetések fölvetetnek:
helyben a kiadó-hivatalban.
Budapesten Goldberger A.
V. irodájában, szervita-tér 3.

Megjelen minden esütörtökön.

Ime — a tény.

Németh Ignác lemondása folytán üre-
sedésbe jött kaposvári polgármesteri állásra
negyvenhét szavazó között kilencz szótöbbsé-
ggel Szabó Kálmán Kaposvár város
polgármesterévé választatott.

Ha ez egyszerű ténynek cikket szen-
telünk, teszszük azt, mert azon vereség után,
melyet pártunk a múlt választás alatt szen-
vedett, nagy horderejű kérdéssé lett: ki le-
gyen Kaposvár polgármestere? Megszűnt az
helyi érdek lenni, hanem általános pártér-
dekké változott. Arra kellett e választással
feleletet adni, hogy a győzelméből erőt meri-
tett jobbpárt kiszoríthat-e ezen állásunkból
is, vagy lesz-e annyi erély s önmegtagadás
pártunkban, hogy legyőzve a magánérdeke-
ket, csupán a párt érdekét tartsa szem előtt.

Azon kérdésre kellett felelni, vajjon
a múlt veresége a bátortalanság, a tehetet-
lenség magvát hintette-e el, avagy az új
győzelem csíráját keltette-e?

Azt kellett megmutatni: képesek va-
gyunk-e a kaposi városházát, ezen erős vá-
runkat megtartani, avagy ellenfeleink tárt
kapura találják-e itt is?!

Arra kellett felelni: meguntuk-e a vé-
delmi harczt s kegyelem nélkül megadjuk
magunkat, avagy fölveszszük azt újra s be-
sem állítjuk az elmaradhatatlan győze-
lemig?!

A kérdésre meg lón adva a felelet
negyvenhét szavazó közül kilencz többséggel,
meg lón adva úgy, mint azt Kaposvár lel-
kes polgáraitól várhattuk.

E kilencz szavazat-többség biztosítás
nekünk, hogy az oroszlan nem halt meg,
hanem aludt, biztosítás, hogy felébredni s
az ellenpárt erőlködését haszontalanná tenni
ugyanaz, biztosítás, hogy a csorbát, mel-
lyet Somogy dicsőségén önhibánk ejtett,
készek vagyunk kiköszörülni, biztosítás,
hogy ha egyik-másik kidől is sorainkból,
az elhullott harcztos helyére más áll a
résre, s méltó utódja kettőzött erővel foly-
tatja a küzdelmet.

E 9 szavazat-többség azt mondja, a
mit Kossuth örökemlékü szavaival az
administratori kérdésben mondott: „E szava-
zat következtében béke többé nem lehet,
legyen hát harczt és lesz harczt az utolsó
percig.“

Igen, mert senki előtt sem lehet titok,
hogy Szabó Kálmánnak kiváló személyes
tulajdonai megválasztásában csak másod-
rendű szerepet játszottak, első rendben s
mindenek felett pártunkhozi hü ragaszkodá-
sa volt az irányadó.

Az a Szabó Kálmán lett megválasztva,
a ki ezuttal minden eredményre kilátás
nélkül fölvetette a harcztot gr. Somssich Imre,
a klik egyik vezére ellen, az a Szabó
Kálmán, ki Verhovay Gyulával együtt el-
hintette a magot az atádi járásban, melyből
a jövő választásig győzelmünk kel ki. Az a
Szabó Kálmán, ki el nem felejtethi a multak
tanuságát . . .

Az a Szabó Kálmán nem lehet barátja
a kliknek s fekélyes kinövéseinek, azért
üdvözöljük megválasztását.

Mert e választás: Pártunk diadala.

Mert e választás:

Trompf a vármegyeház ellen.

E.

KÖZÜGYEK.

A felsőház reformjának égető kérdését
a kormány állítólag fölvetni szándékozik az
összes összeüzlendő országgyűlésen. Ezt is nehéz
volna hinni.

L a p u n k mai számának főczikkében
meltatjuk röviden az eseményt, a mely tör-
tént az imént lefolyt polgármesteri választás-
ban. Noha pártunk vezértagjai közül néhányan
más nézetben voltak s a választást nem ki-
vánták fölvenni politikai jellegű aktusként, mi
részünkről különös elismeréssel illetjük e frap-
pans sikerét ugyancsak pártunknak egyik ki-
tűnőségét: dr N e m e t h Károly megyei fő-
orvos urat, kinek szívós működése okozta ez
eredményt s ki épen a választást megelőzőleg
tartatta meg azt az értekezletet is, a mely a
választás eredményét eldöntötte.

A tabi kerületben a 48 as párt eddigi
elnökeinek lemondása folytán a párt újra szer-
vezkedik és hiteles forrásból vett értesítés szerint
ez időre nézve elnökül D ö m e n y József
ref. lelkész és egyházmegyei főjegyzőt kívánja
megválasztani. Köttse vidékén azonban S t r a h-
n e r evang. lelkész nevét hangoztatják. Mi
pedig azt mondjuk, hogy nem fog ártani mind-
kettőt megnyerni vezetőkül; mert így a kiter-
jedt tabi kerület mindegyik vidékén ügyünk
birand derék apostollal.

A KÖRNYÉKRŐL.

A kaposvári kir. törvényszék büntető osz-
tályának 1625. B. 878. számú végzéséből ide
írom e szavakat: „A feljelentés — mint bün-
vádi eljárás megindítására nem alkalmas — el-
vettetik és a felterjesztéshez csatolt összes
okmányok Somogy megye alispánjához átkül-
detni rendeltetnek, mert (a többi indokot mellő-
zöm) a Somogy megye alispánjának f. é. aprl
6-án 2770. sz. a. átirata szerint a feljelentéshez
csatolt és a koresinai vizsabályozó-társulat tu-
lajdonát képező jegyzőkönyveket és okmányo-
kat panaszló illetéktelenül és jogtalanul tartotta
magánál, illetőleg csatolta beadványához, azok-
nak a megkereső hatóságához leendő átküldését
elrendelni kellett.“

A kelet 1878. april 30-dika, a nekem vis-
zaadott feljelentés ugyanazon évi május 5-ikén,
minden csatolvány nélkül ért Lakócsára; de a
csatolványok, összesen 31 darab, mai napig sem
kerültek vissza a társulathoz.

A társulat irományai között azonban meg-
vannak a következők, melyek e végzés előtör-
ténetére vonatkoznak, és melyeket folyó évi
april első felében egy birói személy jelenléte-
ben magam olvastam azon alkalommal, mikor a
társulati irományok lajstromozásába mint érde-
kelt fél befolytam:

I. „Szigetvár febr. 7. 1878. Tekintetes Elnök
ur! Még maig sem kapván vissza Sterba plé-
bános urtól a neki kézbesített iratokat, tegnap
levélileg megkerestem Igmándyszbíró urat, hogy
hivatalos utón szorítsa Sterbát az irományok
visszaküldésére, mert különben kiküldetésünk-
nek (értsd: a vállalkozóval való leszámolásra
nézve adandó vélemény betérjesztésének) eleget
tenni képtelenek leszünk. Ma azonban Sterbától
3 ról napolt szorgalmazó levelemre választ kap-
ván, abban újlag 3 okmányt kér, hogy meg-
szerezve kézbesítem neki; ha megkaphatók,
kérem hozzáam küldeni, hogy valahára ezen bé-
kételen emberrel tisztába jöhessünk. Hogy a
vállalkozóval leszámolhassunk, írja, szükséges
1-ször Munkakereseti kimutatás a rávezetett
kiutalványozással, — gondolja nov. 18. 876. —
2-szor a csatorna elkészültével készült és Buday
Béla választmányi tag ur által felülvizsgált
munkakereseti kimutatás és az arra alapított ki-
utalványozás okmánya, 3-szor végre azon ok-
mány, melylyel legutoljára 6000 frt lett, ha lett,
kiutalványozva. Kérem, ha nincsenek, tudassa
velem, hogy vége legyen ezen emberölő torturá-
nak, alázatos szolgálja Duchon s. k. József.“

Ezen iratra Lejtényi kezétől rá van ve-
zetve: „Ertesítettik, hogy minden kereseti ki-
mutatás a társulati pénztárnoknál, hol meg
fogja találni.“

II. „Szigetvár febr. 18. 1878. Tekintetes
Elnök ur! Ma Sterbától levelet kaptam, annak
másolatát olvassa. Másolat. Czim. Letelvén a
határidő, melyre a leszámolási bizottság véle-
ményes jelentését a társ. elnöknek felterjesz-
tendő volt, és az okmányok teljesen még most
sem jutván kezemhez, miután a felszólított
pénztárnok ur az iránt ismét azon elnök urhoz
fordult, ki a hiányzó kiadását decz. 15-dike
óta tekintetességednek ismételt fölcszólítására
sem adta ki és így a választmányilag elrendelt
beható tanulmányozást lehetetlenné tette, de
más részről a három évre megválasztott elnök,
választmányi tagok és tisztviselők megbízása is
megszűnván a tegnapi napon, szerencsém van
Tekintetességedet arról értesíteni, miszerint
minden érintkezést a társulati hivatalnokokkal
és tisztviselőkkel beszűntnek tekintek és a ná-
lam lévő irományokat tanulmányozásom ered-
ményével és az okmányok megtagadásáról szóló
jelentéssel együtt az illetékes törvényszékhez
teszem át. Tekintetességednek Lakócsán 1878.
febr. 17-én alázatos szolgálja Sterba János ár-
térbirtokos plébános. — Itt van, ez a válasz
sürgetésemre, én meg nem foghatom ezen bé-
kételen ember nyugtalanságát és utóbb is, mily
pénzbeli zavar fog bekövetkezni a vállalko-
zóval le nem számoltatás végett, az meg nem
mondható, de hogy ennek mind ő, mint akadé-
koskodó, fogja a levét meginni, az bizonyos.
Tisztelettel alázatos szolgálja Duchon m. k.
József.“

III. Lejtényi fogalmazványa: „Tekintetes
Duchon József jószágfelügyelő urnak 878. 21/2.
Folyó évi febr. 18-án irt levelet vettem és esu-
dálkozással látom abból, hogy Sterba János plé-
bános mint a vizsgáló bizottság tagja, a feül-
vizsgálati iratokat és okmányokat magához
véve azokat visszaadni vonakodik, sőt még fe-
nyegetéssel áll elő, hogy a neki kézbesíteni kért
munkakereseti kimutatásokat át nem szolgáltatása
miatt kénytelen az illetékes bünyfenyítő kir.
törvényszékhez jelentését és az összes átvett
áttenni. Valóságos szerencsének tartom, hogy
Sterba János ezen utat választja, mert ez uton
remélhető, hogy a társulat a tekintetes ur, mint
bizottsági elnök által neki kézbesített iratok
birtokába fog ismét jutni, és működését folytathat-
hatandja. Ami illeti az általa kért munkakere-
seti kimutatásokat, azokra nézve szerencsém
van a tek. urat figyelmeztetni, hogy amint már
f. hó 10-dikén 6. szám alatt megirtam, azok a
pénztárnoknál léteznek, és ott betekinthetők.

Most egyéb teendő nincs, minthogy a tekinte-
tes ur, mint a vizsgáló bizottság elnöke a kir. fe-
nyítő bírósághoz forduljon Sterba levele folytán
és hivatkozással a közgyűlési határozatra onnan
a Sterba által beadott okmányokat kérje ki mű-
ködésének folytathatására, En martz. 12-dikére
közgyűlést fogok összehívni, a midőn a félbe-
szakadt multkori gyűlés teendői iránt végezni
kell. Tisztelettel.“

A vállalkozóval való leszámolás még is
megtörtént, egy későbbi birói szemle kiderítette,
hogy 30 000 frttal több lett felszámítva, mint a
mennyit a vállalkozó megkeresett, a 31 darab
csatolványok pedig azóta a társulathoz sem
híre sem pora.

Nem igaz tehát, hogy én illetéktelenül és
jogtalanul tartottam magamnál a társulati iratokat,
mert azok részint kizárólagos, részint részbeni
tulajdonomat és egészben jogos birtokomat ké-
peztek: igaz pedig, hogy az alispán maga jogta-
lanul és illetéktelenül kerítette birtokába az én
csatolványaimat:

Az alispán a társulat ellenőre, de nem el-
lenőre azoknak, kik a visszaéléseket törvényes
bíróságnak feljelentik, azért reményem, hogy be-
csületbeli kötelességének ismerend, az iránt in-
tézkedni, hogy legalább azon nyomtatott jkny-
veket kapjam vissza; melyek kizárólagos tulajdo-
nomat képezik és az én kezemtől vannak hivat-
kozási betűkkel megjelelve, mire is ezennel a nyil-
vánosság előtt felszólítom.

Hogy a Duchon és Lejtényi-féle fenti iratok hiteles másolatait megkapjam, az iránt a szigetvári járásbírósnál már megtettem az első lépést.

Lakócsán 1881 aug. 7.

STERBA JÁNOS
ártérbirtokos plébános.

CSARNOK.

- A mi nagyságaink. -

Nro. I. Az igazi véres száju.

Arra a kérdésre tartozunk felelettel: miért tehát, hogy oly patent mameluk?

Hogy őszintén és kellő részletességgel nyilatkozzunk, hát illendően előre bocsátjuk, hogy annak több, jelentős oka van.

Először is, mert az igazi véres száju: mameluk volt mindig. — Kivéve mégis azt az egy esetet, mikor Kossuth Lajos volt a kormányon, a mit reputációja érdekében kiemlünk.

Másodszor ovatosságából, hogy híven megörizze a „carriert”. Mert ezen a mi garasosan arisztokratikus provinciánkon az is a chic-hez tartozik, hogy az ember meg ne haragítsa maga ellen azokat, a kikről észre se veszi, hogy éppen azért helyeznek rá fontosságot, mert ismerik, hogy mameluk volt mindig.

Akár minő ellenmondásnak lássék, hogy a Tisza szimplex eszmeköre és alantos eszejárása e mamaluknak „nem kell”, nyilvánul mégis, hogy annak regimjét nemcsak szolgálja, hanem elegendőképpen támogatja is, mameluk és „duzzogó” tehát egyszerre, a mi azt mutatja, hogy lelkében az arany középutat keresi. Az arany középutat pedig abban találja meg, hogy privátim kicsit ellenzéki, nyilvánosan nagyon kormánypárti és se így se úgy nem habaréki, hanem mindannyiszor —

Ugyan minő?

Hát abszolúta.

Ime a világos nyitja annak a rejtélynek, hogy miképpen lehet valaki, különben önálló itélettel dusan, s duzzogva bár, de mégis Tiszapárti...

Ha Metternich, az ő „langeszével”, Bach, az ő „erélyével”, Schmerling, az ő „nem közönséges” gondolkodásával mint szereplő alakok még egyszer boldogítják e szegény hazáukat, lényegileg mákszennyit sem különböznék egyik sem Tiszától, Tisza Kálmán ép oly abszolúta, mint azok voltak s ép olyan hajlama van a törvény és alkotmány nem respektálására, mint akár volt azoknak.

Ez a megfejtés.

Ez az abszolúta gondolkodásmód „az igazi véres száju” és a Tisza Kálmán kormányzata közti egyetemlegesség fönyitja.

Válaszszal tartozunk még arra a kérdésre, hogy miért ő „az igazi véres száju”? tehát:

Városunkban, mint sok egyéb helyütt, megvannak a társas összejövetelek színhelyei. Pesten sok kaszinó, polgári kör, egyleti helyiség, Kaposvárott is kaszinó s egyleti helyiség, a sörház és egy — bolt. Sokszor elnéztem ezt a boltot: azért bolt-e, mert folyton folyvást tele van szapuló, tracsosoló alakokkal, avagy azért van-e tele ilyen alakokkal, minek utána, hogy — bolt?

S így se úgy se hiba tőle s a szegény bolt ártatlan az egészben. Hanem ha azok az ott levő könyvek valami Edison-féle átalakulás segélyével mind fölszednék azt a betűt, a mi ott naponként elhangzik, s ha aztán a kaszinó négy falá mind magába szívná azt a szavat, melyet ott naponként, egymásba fűznek, hát soha annál gyegyetlenebb kritikát munkát nem irt se Gyulai Pál, se nem fog irni a „Népjog” és soha tökéletesebben nem alkalmazható senkire az a műszó, hogy „véres száju”, mint azokra, kik itt könyvület nélkül hurcolják a „dolgokat”. És azok közt első a „kell-e”? — Nem!

Többet most nem mondunk, bár a mondatokhoz pótlólag még volna kapocs, fisógorság, komaságra nézve, de — így legalább új bírálat tárgyává nem tesszük magunkat.

Ég mentse meg fejünket e véres szájuaktól és legyen hozzánk könyvületes a kaszinó és a — bolt!

HIREK.

— Károlyi szünetesulata nem jön el városunkba. Ekként a java idényben Gerőfi szószegése miatt szintársulat nélkül maradtunk.

— Zmertych Iván gyalogló Párisból 28 nap alatt, tehát két nappal hamarabb, mint tervezte, Budapestre érkezett. Naponként egymásra 62 kilométer utat tett. Testsúlyából a gyaloglás alatt nyolczadfél kilogrammot veszített. Fölér egy jó nyolcbádi kurával.

— Niemojerszky Budapesten elfogva tartott állítólagos nihilista érdekében vasárnap

munkás-gyűlés volt a fővárosban, mely azonban keveset végezett. Megrótták a kormányt, hogy nem respektálja az egyéni szabadságot. Ez régi dolog.

— Reklám. Egy aradi pékmester akként kíván kelendőseget szerezni az apró kiflijeinek, hogy minden ötszázadik darabba egy öt frankos aranyat süt bele. Lutri kifire.

— Vasárnap a hivatalos lap egyszerre negyven névmagyarosítást tett közzé.

— Peintore Bogearti név alatt Amerikában egy új találmányra kértek szabadalmat, melylyel hirszerint minden olajfestményt a legtökeletesebben s rövid idő alatt lemásolni lehetséges.

— Vöröskakas. Pécssett a mult hét elején egy napon három tüzeset fordult elő.

— Szigetvárra kolostor-főnökül a szent Ferenczrendiek pécsi vikáriusa, Plander Jenő ur tétetett át.

— Furcsa véletlen. Nagy-Váradon két ur párbajt akart vívni. Épen összemérkőztek volna, mikor egy árva legényt vettek észre, ki abban a minutában köti magát egy szíjnál fogva az erdőágra. Előbb e szerencsétlent szabadították le, visszaadták a drága életnek s aztán löttek két nagy lyukat — az égbe.

— Kolozsvárott Szombathelyi Béla színész és Temesváry Lajos volt igazgató közt — feleségeik közt töztént affaire miatt, — párbaj esett, melyben Szombathelyi czombjában megsebesült. Állapota nem veszélyes.

— Horváth Mihály mellszobra. Dunaiszky László jó nevű szobrászunk most készíti Horváth Mihály elhunyt történési életnagyságu mellszobrát, mely érzebe fog öntetni. A szobor Horváth sarkkővét fogja díszíteni és teljes püspöki díszöltönyben ábrázolja az elhunytat. A szobor legközelebb teljesen elkészül. A költséget a rokonok viselik.

— Bosznia számára a napokban több harangot öntöttek Budapesten.

— Egy párisi kocsis. A Rappel beszéli: „Barátaink egyike tegnap bérkocsiban hajtattott Viktor Hugó lakására. A költő háza előtt ki akarta fizetni a bérkocsist. Ez azonban udvariasan levette sapkáját s így szólt: „Monsieur, sziveskedjék inkább e pénzt azoknak átadni, kik ennek az öregnek szobrot akarnak emelni.”

SZÓRAKOZÁS.

Ritka vendég.

(F.) Ugy látszik, a vademberek rohamosan civilizálódnak. Elsajátítják az európaiak sok szokását, meghonosítják az érintkezést s ma már nem kell egy-egy Kook, Mounat vagy Belcher, hogy messze vidékről hordjon hirt a fekete lényekről: közénk látogatnak magok s jól mulatnak itt a modern ég alatt.

Ő felsége I. Kalakaua Dávid, a Sandwich szigetek királya, mult napokban tért Bécsbe, európai körútjában. Néminemü parádekkal fogadták s az „Imperiál” szállodába szállott. Két udvari tiszt volt mellé rendelve vezetőül. Meg is látogatott mindent, a mi szép volt s nem tudott eléggé hálálkodni az udvarias fogadtatáson.

I. Kalakaua Dávid most körülbelül negyven éves; folyékonyan beszél angolul, tud egy kicsit francziául is s modora, viselete teljesen olyan mint egy jól nevelt angol főúr. Nyoma sincs benne a keleti despoták szokott mulatságos tulajdonságainak; mindazáltal nem bolond, hogy csupa európai szokásból keserűvé, feszess civilizálja az életét; honoluli palotája kertjében gyakran látják egy szál ingujjban sétálni. Mint első Napoleonnak, neki is szokása, hogy beszélgetés közben meg-megkopogtatja alattalói vállát. A Sandwich-szigetekre vetődő idegennek igen könnyű hozzá bejutnia; egyszerűen jelentkezni kell az adjutánsnál.

A honoluli udvar minden szertartása európai kaptafára van csinálva, valamint a király aranypaszomántos egyenruhája, a rendjelek s az ötven főből álló derekas testőrség, melyhez a birodalom egyetlen fegyveres hatalmassága, az ügyesen szervezett policzia csatlakozik. Mikor a testőrség felvonul a király palotája elé, a néző szinte Európában képzelheti magát, mert a tisztek többnyire keverékvérűek levén, nem oly barnák, mint a többi népség. A király civillistája évenként százezer forint, mely egyrészt az állam jószágaiából, másrészt a fiskus révén folyik be. Ha azonban Kalakaua utazik vagy nagy ünnepélyeket rendez, rendkívüli kiadásokat is liquidál, a mi a képviselőházban (uert ez is van.) gyakran élénk vitákra ad okot.

Honolulu lakossága derék, vidám nép. Az európai civilizációval elsármazott hozzájuk a

walezer s boldog-boldogtalan keringőt tánczol. Kalakaua a legjobb walez-járó. Este igen élénk az élet a városban. A gyalogosok mind világot visznek a lehetséges nagy számmal levő gödrök valamelyikébe. A köszöntés igen költői; ez: „Alafu!” („szeretlek”) ami itt hihetőleg annyit tesz, mint a mikor mi azt mondjuk, jó estét. Az utcákon járó-kelő nem ritkán egy-egy walez hangjait hallja kihatni a házakból s ausztrál hölgyeket lát a zongoránál ülni. Bálók, diszabédék egymást érik, kivált mikor idegen hadihajó jelen meg a kikötőben.

A benszülöttek a fehérekkel bizalmasan, örömet érintkeznek; az emberevészről már rég- rég leszoktatta őket a civilizáció. Európai férfiak igen gyakran vesznek nőül sandwichi asszonyokat, bár azok igen rutak; a honoluli gentlemanek ritkábban keresik szerencsésüket bevándorlott hölgyeknél. Az európaiak különben lehetőleg tartózkodnak a szigetbeliektől, mert köztük nagyon sokan a belpoklosság egy nemében szenvednek, melyről még nem bizonyos, hogy ragadós-e vagy sem. Kalakauának két nővére van, kik halála után a trónt öröklék, mert Kalakaua fia, a törvényes örökös meghalt. Az egyik hercezegasszony egy amerikaián van férjnél és gyermektelen; a másik férje skót és egy leánya van. Hogy a Sandwich-szigetek csöndjét valaha megháborgatja-e a trónöröklés kérdése, egyelőre bizonytalan.

A kaméliáról.

Hogy a kamélia, hölgyeink e kedves s mondhatni nélkülözhetlen virága, honnan származott hozzánk, talán kevesen tudják.

E gyönyörű virág eredeti hazája a philippini szigetecsoport Lucon szigete, honnan 1739-ben Camelli nevű jezsuita hozta először Európába.

VI. Ferdinand spanyol király, ki buskomolyságban szenvedett, mely őt meg is ölte, egy napon 1739. év december havában hálósobájában járt fel s alá, midőn neje Mária Theresia mosolyogva és szökdécselve örömeiben belépett hozzá, kezében egy a hónál fehérebb virágot tartva, ezt férjének mutató. „Szép virág, de nincs illatja,” mond a király karjai közé, szoritván nejét, kit végtelenül szeretett.

„Ez a philippini szigetek virága,” szól a királyné, „számokra a legszebbet kerestem ki. Ez a másik Rosales kisasszonynak van félretéve, ki oly művészileg játszsza Emilia szerepét Cinna szomorujátékban... Ezt te fogod neki átadni személyesen még ma este a Principe színházban.”

A virág, melyet Mária Theresia királyné adott férjének, kamélia volt. Így történt:

Egy nappal a leirt jelenet előtt egy jezsuita missionarius, ki Kelet Indiából tért vissza, kihallgatáson fogadtatott a királyné által és ennek egy-két gyönyörű fehér virágos csemétét adott, melyet a philippini szigetecsoport Lucon szigetéről hozott. A csemete egy méternyél magasabb volt, az edény melyben a virágok voltak, teknősbéka lemezekkel volt körülveve. A jezsuita neve, ki a virágot hozta, Camelli volt és a virágot utána camelliának nevezték. E virág gondosan ápolgatott a madridi Buen Retiro kert melegházában.

Noha már 1739-ben került Spanyolországba, Camelli atya virága nem igen volt ismeretes.

E virágkines tulajdonosai semmi áron sem akarták azt népszerűsíteni.

Még sokkal később Mária Antoinette francia királyné sem bírta azt virágai közt, melyekben annyira gyönyörködött a trianon-kertben.

Csak 1799-ben kezdték azt Franciaországban ismerni. A malmaisoni nyaralóban Josefina császárnő szemei alatt nőtt fel a virág, mint az ottani kertjének díszje. Az akkori első konzul neje és később császárnő legnagyobb gondot fordított rá és nagyszerű sikert aratott tenyésztesével.

Midőn I. Napoleon az olasz hadjáratból visszatért és megpillantotta e gyönyörű fehér virágokkal bőven megtelt csemétét, egy napon rá jött a gazdálkodási szeszély és ekkor Josefínával együtt azt számolgatá, mennyi jövedelmet lehetne abból nyerni, ha e virágokat a párisi vásárra küldenék. Most e virágot kaméliának nevezik, nem pedig kamelliának. A mi nem helyes.

Elháríthatlan akadály okozza, hogy lapunk e száma ily alakban jelen meg.

Laptulajdonos: SZALAY IMRE.

Szerkesztő és kiadja:

KRÁTKY JÁNOS